

Kibaru

San 19nan Mekalo - san 1991
A songo : DOROME 10 - N° 232

A bœ bœ kalo o kalo "AMAP" ka yamaruya kono - Hake : 13.500
"AMAP" kuntigi: Gawusu DARABO - Bobagaw kuntigi: Amadou GANI Kante - Dilanbagaw kuntigi: Basiriki TURE

dantemenko

Mali ye Afrikijamana Koroba ye.
A lasodenw dennen bœ n'u ka
yeredon danbe ye. Malidenw bœ
segan ni sorô minnu mupu, o tœ
kun tarafinden wcrew la.
Maliden te siran. A bœ laasi de.
Maliden te funun. A bœ sabali de.
Maliden te boli. A b'a kofic de.
Nka, n'i ye Maliden diminen ye.
fo k'a se murutili hake ma, kana
nininkalikc, o yedantemenco ye.
Dantemenco man di Ala ye. A
man di a ka dantemew ye, sanko
hadamadenw, a y'olu minnu fi-
saya ma ka dantem bœ lajelen
ye.

Musa TARAWELE tile kscr
dantemenco ye. Ka ta san 1968
la, k'a bila san 1991 la, a ye san
23 de kc fanga la. O ye
dantemenco ye.

Parti Politiki kelen doron, n'o ye
«UDPM» ye, o de tun wajibiyâ-
len bœ jamanaderw bœ kan.
Musa ma son parti camanko ma
habada. O ye dantemenco ye.
Soroko la, a fara ko Musa TARA-
WELE n'a turumuso. Manyamu
ka nafole tun ka ca ca ni Maliden
towka nafolecez taralenye dogon
kan. O ye dantemenco ye.

(a 15 de ne 8 la)
Amadou GANI Kante

samiya sera

Senekelaw, a ye wuli . Samiya donna . Laben tuma sera. (nœ 3)

1er ME 1991

- San o san, Mekalo tile folo ye
baarakelaw togolodon ye,
di ne jamana bœ lajelen kono.
- O hukumu kono, baarakelaw
bœ gintan suguya bœ ke.
- Nka, baarakelaw b'u hakili ja-
kabo, k'u ka jamanaw
sorokow yiriwali baara ke.

KONKO

- nœ 2
nakosene ni jikonogoya
- nœ 3
"OUA" ye san 28 sorô
- nœ 4 ni 5
Hakililajigin
- nœ 6 ni 7
misiw ka nejibo silatununi
- nœ 8
dantemenco

Nakosene ni jikongoya

Nin ye nogonbilasira walew ye, k'u nesin nakosenelaw ma, Mali kono an'a kokan, minnu b'a jini k'u ka senebaaraw nogoya, ka soro ke, fo ka wasa, n'a ma ke ni segenko were ye. A wale be fen min kunkan, o ye Ponpe Pedalima ye, n'a be wele ko «Sennaponpe», n'a be dilan Mali kono, an ka bololabaarakelaw yere fe, minnu ka jekulu «A.E.T.A» nesogoso be Kenzanbugu kin na : Telefoni : 22-69-55 BP : 2031 Bamako (Mali)

Ponpe Pedalima wali sennaponpe

I - COGOYAW

Ponpe pedalima be dilan Mali ka bololabaarakelaw fe n'o ye jekulu ye min sigira sen kan ton fila benkan hukumu kono. Ton fila in ye demedontonw ye jamana konyan : «A.T.I.» ye Amerikenw ka ton ye, «A.E.T.A.» ye Mali ka ton ye. Nin benkan in hakilinata ye ka douniya lateme nakosenelaw ma walasa nogoya be don u ka jikogelya la. Mogow fanga de be ponpe in lataama. O be ke sababu ye ka sansi ni tulu jenini bali mansin fe ani ka tijeniw fana lasa, o la senefenw be kisi ja ma.

Ponpe pedalima ka ko ka nogo, wa a ka kene, a nafa ka bon. A be se ka ji hake min sama lere kelen kono o ye litiri 5.000 ye walima litiri 7.000 ye. N'a sigicogo nena, a be se ka nin ji hake sama lere caman kono ka soro ponpelilaw ma segen. Ponpe in be se ka ji labo. A b'a sama k'a seri. O koro ye k'a be se ka ji labo kolon, kono, kolon min dunya be se metere 4 wali metere 5 ma. A be ji seri jibolisiraw kono. Baliku kelen walima fila, walima denmis en caman be se ka baara ke ponpe pedalima la.

II - NEBILA BAARAW :

Sani ibeponpe bilabaara la, ibemobililu numan ke puli akisi la. O numan ye min ye, i ka puli waraka walasa k'a don ko tulu kera akisi la kosebe.

Juru kise ka kan ka sigi cogo kerenerennen na walasa pisiton kelen ka soro silendiri sanfela dan na, pisiton

kelen to ka jigin ka sigi silendiri kono. Jurukise ka kan ka ke fila ye walasa k'a kolo geleya. Ji ka kan ka sama ka bo kolon min kono, ponpe samaliked ka kan ka nesin o kolon da ma. Furance ka kan ka bila pedaliw noroyoro ni kolon da ce, furance in dogoyalen ka ke metere kelen ye. O b'a to ponpelikelaw jiginto tena bin kolon kono.

Ni pisitonw wolo jara u be nigin tuma bee bawo wolow te se ka ji kunben tugun barisa a man magan. N'o kera pisiton fila bee ka kan ka bila siyo ne kelen ji la fo ka seminiti caman ma, o be se ka ke ka soro pisitonw kalaw ma bo pedaliw la. Ni miniti 15 kera ka wolow to ji la, n'u ma magaya i b'u kuru-kuru dooni-dooni i bolo la walasa u ka magaya. Ni wolo ka magan u be ben silendiri ma.

Ni pisitonw be don silendiri kono, feere bee ka kan ka tige walasa wolo min be duguma o kana kuru walima ka tige cogoya si la.

III -JI SAMANNI DAMINECOGO

N'i ye pedaleli damine, ji te sin ka yelen o yoronin kelen na. Fo ka pedalisen teliya walasa ka finge labo, ka ben ni ji samani ye.

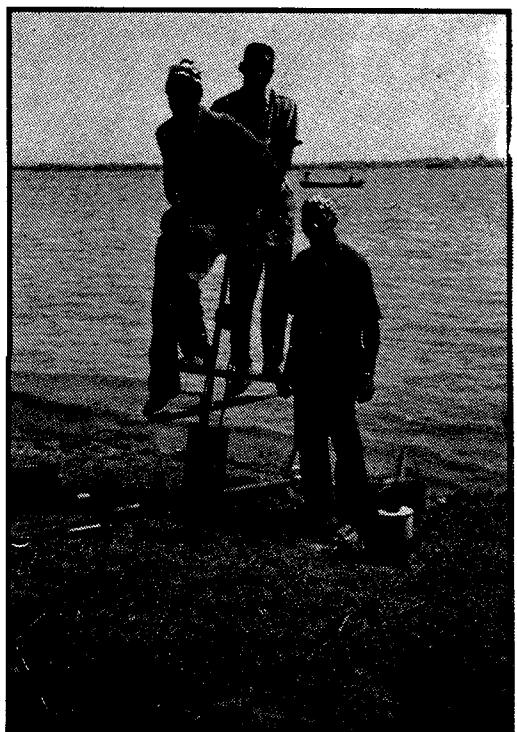
IV - JIDON COGOYAW :

Jidongogo caman be se ka ke ni sennaponpe ye. Ni yoro dugukolo bogo ka fasan, ji be se ka don jibolidinge labennenw fe, nakow kono, a mana ke nako fen o fen ye, korotalen walima nako min be ke ji la.

Ni yoro dugukolo cencen ka ca, ji be boli tiyow kono walasa ji tijeta kana caya ponpe ni nako sonnitaw ce. Tige don,

sennaponpe be se ka ji seri tiyo jamajan magaman kono senefenw kan. Nka o baaracogo be ponpelikelala segen kojugu. Niji be don jibolisiraw fe, o baaracogo ka fisaa ponpelikelala ma n'o y'a soro ji tijenita man ca.

Cencenmayorow la, ji be se ka jense tiyo gelenw kono n'o ye «PWC» ye min da ye 45/50 ye. Nka, o wari ka ca. O la, a nininen don furanceba kana bila ponpe yere ni senefenw ce walasa wariko kana geleya mogow ma.

N'i ka dugukolo dakejenen te fo a jegennen don fan kelen fe, kolon senyoro ka kan ka ben sanfela ma, ka senefenw to dugumala la. Jibolidingew de senni bennen don. Ni dugukolo dakejenen don, kolon ka kan ka sen foro cemance la.

N'aw mago be kunnafoni werew la, aw be se demedonton ma n'o ye A.E.T.A. ye. A Telefoni nimoro ye 22-69-55 ye. A Negjuruso kesu, o ye BP : 2031 ye. A be Kenzanbugu k'a nesin «TOYOTA-DIAMA» la. Bamako (Mali).

seneko

samiya sera

Senekelaw, a ye wuli Samiya donna Laben tuma sera

Hadamaden bē baara suguya o suguya kē, a sago ye nafa sōrolidey'obaara la. Nka, baara nafa ni yērelaben walew de dalen bē nōgōn ma. O bē min jira, o ye janto yērela ye. Aka ca a la, samiya dontuma mana surunya, senekelaw bē laben damine. O bē bō seneforoko ani seneminenco ni sumansiko kan. Jatamine la, wuli joona de nōgōn te. Nka, hali ni senekela min wulila joona, n'a ma sēbeko kē, a ka «wulijoona» bē ke «wuligansan» ye. An bē sanjiko gēleya waati min na sisān, senekela kelen si hakili sigilen te. Bee b'i yēre nininka ni sānji bē caya wali n'a te caya. O hakilisigibaliya man kanka senekela fari faga. Sanjiko ye gundolako ye. Ode kōson, laben ka kan ka ke «hakililatige» hukumu kōnō, n'o bē se ka wele ko:limaniya. Akera cogo o cogo, hadamaden te se ka ko don i ko Ala. Fen bee latigebaga y'ale kelen dōron de ye. An bē se ka fen o fen kē, nin ko n'a nōgōnnaw la, o ye yērelaben ye, ka Ala sago makōnō. Ale mana fen min latige, o de bē kē.

Amadu GANI Kante

Sanyelema :

«OUA» ye san 28 Soro.

Ketaw ka ca ni kelenw ye

Afiriki jamanaw ka kelenya tōn, n'o ye «OUA» ye, min nēmōgōso bē Ecopi faabakōnō, n'oye Adisi Abeba ye, ninan san 1991, mēkalo tile 25, ye jekulu in sigili san 28 ye.

San 28 te tile 28 ye, sanko Afiriki jamana hōrōnyalenw ka jekulu hake la. N'any'an kōfīlē dōonin, k'an hakili jagabo, an bē se ka tōnba in ka kelenw ni ketaw walawalan soro ni hadamadenya ni jjekabaraara siringtige la.

An bē don min na, i ko bi, dīne jamanaw bē ka soro dorogolen don nōgōn na; o de kama gēleya minnu bē setigi jamanabaw kan soro hake la, o gēleya kelenw bē ka Afiriki jamanaw sēgen kosebē; bawo o jamanawy'u ka yēremahōrōnya ta a ma mēen folo.

O temenen kō, farafinna jamana kūraw man'a ke cogo o cogo, u ka dīne latige te taa setigi jamanabaw ta kō.

Min ye hadamadenya ni jekabaara walew ye, yēlema nafama fīne kura min cira, o y'a nini «demokarasi» ka don farafinna jamanaw bē kōnō, walasa fasojamaw bē sen ka don jamanaw kunkow nēnaboli la, i n'a fo bē lajelen miirinata fēsē-fēsēli u fāsōw kunkow bilali la sira numan kan. O hukumu kōnō, gerente sirilen te bilen mōgō si la, i dasago foli la. bēn ni kelenya ni nōgōnsirataama waga bōra Afiriki jamanaw bē ni nōgōn ce, kuma kera ni jamanaw nēmōgōw ye, fōnō gōnkō bē minnu denw ni nōgōn ce fanga kuraw basigili la.

O misali bē ta Liberiya ni Ruanda ni Angola jamanaw kan, minnu kōnōdenw kōdonnew don nōgōn na cogoya la, fo ka se siyawoloma walew hake la. Nka halisa, f'an k'a dōn ko «OUA» ka ketaw ka ca ni kelenw ye, bawo an file yōrō min na faraje siyawolomalaw bannen dōn ka Afiriki woroduguyanfan jamanā dōw ka hōrōnya d'u ma; o hōrōnya kēlē ye Afiriki bē kunko ye, mln b'a nini an fe, an ka dō fara an ka cesiri kan, walasa farafinna jamanaw bē se cogo min, k'u ka hōrōnya sira jeyā.

Basiriki TURE

Hakililajigin

Kabini san 1991 kalo fôlô la, wale caman kera, minnu tugura njogon na, n'u laban kera Musa Tarawele ka fanga binni ye. Hakililajigin siratigé la, o walew latemenna cogo minnu na ani waati minnu na, olu file :

1991 Zanwiyekalo tile 6:

Pariti politiki camanko, Musa Tarawele tunt'a fôka min kuma men a tulo la, sanko a ka bô a da kono, o gintanw kelen ka Bamako ani Mali dugu tôw kônômogow bëe lawuli, k'u jo u senw kan, mogô minnu ni Musa Tarawele bëe kuntilenna kelen na, olu ye naniya jira taama ke, Bamako bôlonw kono, k'u ka dannaya lakurayali jira Musa Tarawele la. O senfe, Musa Tarawele y'a jira jamana kônômogô bëe la, k'ale da te bila pariti camanko la, kuma te mogô wëre ma, fo «UDPM» ka san 1991 Marisikalo kongere kene kan.

1991 Zanwiyekalo tile 8:

Walasa ka pariti politiki camanko basigi jamana kono, ka dôfara mogow saraw kan, Mali baarakelaw ye tile fila gerewu ke, min benna san 1991 Zanwiyekalo tile 8 n'a tile 9 ma, n'a kera jamana bëe kono, Mali baarakelaw ka kelenya ton «UNTM» ka cesiri walew hukumu kono. Kabini Mali y'a yere ta, san 1960 Setanburukalo tile 22 don, baarakelaw ni Fangaso njemogow fôra njogon ko sinje caman. Nk'a sinje fôlô de kera nin ye baarakelaw ka gerewu ke Mali kono

O ye baarakelaw ka cesiri jira pariti politiki camanko basigili la, Mali kono. O gerewu ye Musa Tarawele törc kosebe, bawo, a tun sigilen te n'a ye, ko Malidenw bëse ka muruti nin cogo in na.

1991 Zanwiyekalo tile 18:

Fangaso ni fasojamatonw bilala njogon na, olu basigliko la, bawo politiki sira kan, Musa Tarawele n'a ka mogow tunt'a fôka jamakuloton werew komèn «UDPM» ko. O bilanjogonna labanna bôlon-kono-kèle ma, min senfe sorodasiw ni polisiw ye gazi ni gerenadi fili mogow kan, ka caman jogin.

1991 Zanwiyekalo tile 21-22-23:

Lakolidenw ni kalandenw y'u sendon kèle la. Ofana labanna gaziko ni gerenadiko ma, min kera sababu ye

ka lakolisow datugun, walasa denmisénw kana se, ka lajere njogon kan, ka bôlon kono taama geleya mogow bolo. Nin don saba kera lakoliden caman lajaaba donw ye, ninen te se ka ke min kô tugun!

1991 Zanwiyekalo tile 24:

Fangaso ni fasojamatonw ani baarakelaw ka ton ni lakolidenw ni kalandenwkaton, olu jera, ka «fôkaben jekulu» dôsigi sen kan, min ka kan, ka sitane lasa. Dugu mogobaw ani diine njemogow de kera o fôkabenjekulu mogow ye. Olu ka taa-ni-ka-seginw n'u ka njogonyew ma se ka jamana njemogow ni jamadenw hakilinataw gëre njogon na.

1991 Zanwiyekalo tile 28:

Fangaso y'a ka mogô yamaruyalenw

Hakililajigin

bila ka Umaru MARIKO miné, n'o ye lakolidenw ni kalandenw ka tōn «AEEM» jemogó ye. O mineli n'o bilalli danna tile fila ma, bawo, denmisénw ye kalan dabila jamana fan bée kono, k'u ta ke tijeli ni Musa TARAWELE fa n'a ba neni ni ye yoro bée.

1991 Febyuyekalo:

O kalo bée kera birisa nagamin ye. Lakolisow bē daye, u bē datugu. Kalanko tō kera jorenanko ye. Mogo dama minnu donna Musa TARAWELE kan, ka bo, o ka ca kosebe. O delilikew bée segenna. «Bala» ma wuli ka b'a kan kan: pariti camanko kuma te fo ni san 1991 Marisikalo kongere kene te. Musa TARAWELE ka cedenw, Aramosi ni Dirisa TARAWELE tun bē minnu ne, olu ye girinka-jo damine, ka fan bée ke mankan ye, walasa ka jo di Musa TARAWELE ma. Mogo kelen, hali n'o kera «mاسکے» ye o bē se ka jo soro cogo di,

jamanadenw bée lajelen kan? O de tun bē Musa TARAWELE kono, a ka faratilenya, a ka tulomagelenya n'a ka karogelenya kono, a ko Malidenw te fara ale Musa la, n'a ma jahanama takise jigin mogow kan.

1991 Marisikalo tile 22-23-24:

Nin don saba kono, baarakelaw, fasojamatonw lakolidenw ni kalandenw ani musow bée lajelen jiginna Bamako bolo, kono, k'u lajere nogon kan, k'u kunda Pale kan kuluba, k'u beta Musa TARAWELE wajibya ka fanga bila.

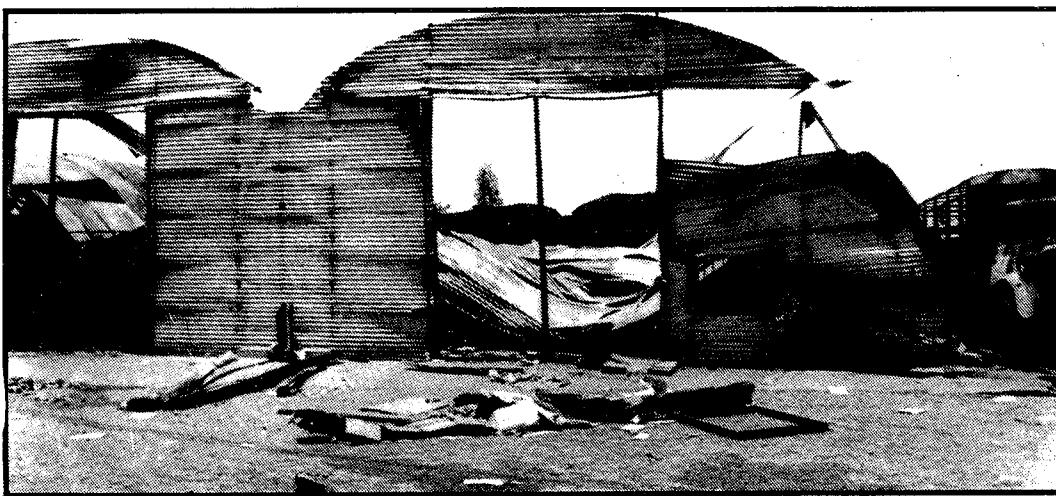
O wale gintan jemogow fe tuma minna, olu ye kelebolow lawuli, k'u bila jama la. A ma ke kele doron ye. A kera balawu ye.

A kera kasaara ye. A kera jahadi ye. Mogo fagalen haké? Hali sini, otédon: dōw ko mogó 100, dōw ko mogó 200, dōw yerew ko k'a ka ca n'o bée ye. Bamako ani Mali dugu caman kono, mogó tununnen bée te ye.

1991 Marisikalo tile 25-26:

Bamako girinna. Mugukan duurula. Kisew filila. Niwtora, sankodenmisén kunda. Musa n'a lafasabagaw siranna. Dōw k'a tun b'a fe ka boli yere. Tile saba jalen kera fagali ani tijeli ni sonyali la. A ma ne min ko, Ala y'o de latige: Musa TARAWELE minera sorodasi jekulu mogó 17 fe: Jama ladonniyara tarata, san 1991 Marisikalo tile 26 fajirida la. Musa TARAWELE, «tarata saba Bala» ka fanga binna. «UDPM» binna. Depitew binna. Goferenaman binna. Kuma te kongere ma, Musa tun bolomadalen b'o min kan k'a ka fanga basigi kokura ye. Ala ye jo di jamanadenw ma. A ye jalaki di Musa TARAWELE n'a furumuso n'o balimaw n'u nōkanmogow bée ma, minnu mineli bē fangakura fe, k'u datugun sanni u ka kiritigé ka dogoda. Musa TARAWELE delila cogo bée la; k'a baga-baga cogo bée la. Naniya-jira-taamaw kera duguw bolonw bée kono, jamana fan bée kono; gerewu kera yoro bée: Musa ma wuli, k'a b'a kumakan kan. A ka jaabi kera mugu ni kise ye. Fagaliw kera. Kasaaratow cayara jama girinna. Jamarutira. Musasiranna, tabena boli. O tuma de, sorodasiw y'u tege d'akan, k'a mine, san 1991 Marisikalo tile 26 don. O benna tarata ma, sunkalo tile 10nan don.

Amadu GANI Kante

baganmara

Misiw ka nejib silatununin Farafinna kono

Sanni an da ka se nejib ni misiw ka bana werew ma, tonba min sigilen be Afiriki kono nejib silatununi kama, o togo ko "PARC"

"PARC" ye jekulu ye n'a sigilen be farafinna kelela ton "OUA" hukumu kono; a ka baaraw jesinnen don Farafinna jamana 34 baganw lakanani ma, bana juguw masiba la, i n'a fo nejib min be misiw mine, ni dow b'a wele ko nboyi, dow yere ko berebila.

"PARC" kunye misiwkisili ye nejib ma, anibana werew Farafinna yoro bee la; min be se ka far'o kan o ye "OUA" jamana kelen-kelen bee demeni ye o kadara kono u ka baganw yiriwali la.

Bi, an be yoro min na, "PARC" ye feere dabali nejib silatununin na pewu.

Mali jamana sugandira Afiriki tilebinn'a cemanceyanfan na "PARC" fe, nejib keleli kama "OUA" kelelya ton jamana 34 cema.

O hukumu kono, wuturuneriw ni kunnafonilaseladowy Segudugu damadowyaala, ka baro ke n'i baganmaralaw ye misibanaw kan sanko nejib n'a be wele ko berebila min n'a koro be nogon na, n'o

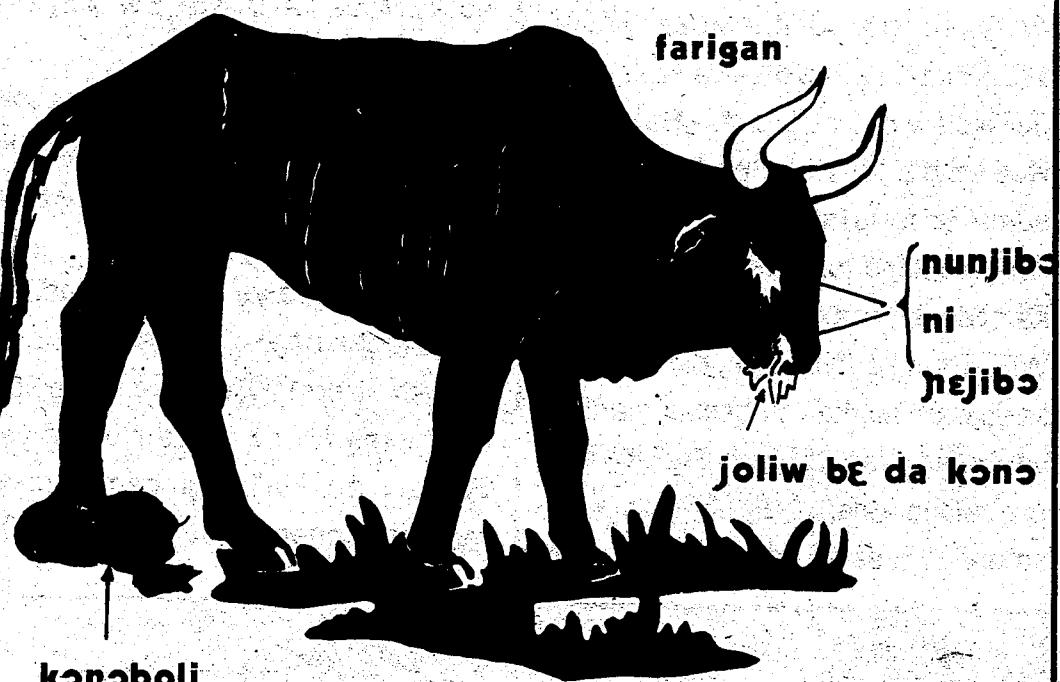

PARC MALI

nejib !

n'aw ye nin taamasiyen ninnu ye
a' ka baganw na dɔ̄ɔ̄n

a' ka wuli o yɔ̄ɔ̄nin bee la ka taa
baganfurake baarada la

Misiw ka nejibɔ silatununi Farafinna kɔnɔ

ye misigen bere bilali ye, bawo misiw banna.

O de kɔson bamananw b'a f'o ko : "n'i men i tɔgo gɔngɔnduuru, i sen fila de ye dugu sɔrɔ"

Taama in kera dugu minnu kɔnɔ, o ye : Koyankura, Lajiwɛrɛ, Mansara ani Numujado ye.

Jekulu in sera yɔrɔ o yɔrɔ, u y'u sigi ka masala ni baganmaralaw ye mögökɔrɔba fara musow ni denmisew kan.

Min ye cekorobaw ye, olu caman b'a dɔn nejibɔ ye f'en min ye, bawo a k'er'olu tile la.

U ye bana in juguya f'o cogo min, n'a tun ye misi kelen minne dɔrɔn, o ye wɛre cilen ye, bawo a bana yelema ka teli.

Cekorobaw ye doɔnin f'o a taamashenw kan; nka u ka kɔrofokanw dafara wuturunɛriw fɛ, olu minnu ka baara ye baganfurakeli ye.

O siratige la, u k'u tun te f'en min dɔn fɔlɔ, sisani u y'o faamu; bawo olutun be bamananya laada de ke k'u ka baganw furake, i n'a f'o baganw n'i kilisi n'a nogonna wɛrew.

Segu mara gunnen don Saheli la,

o de y'a ke cikɛyɔrɔ don, baganmarayɔrɔ don fana.

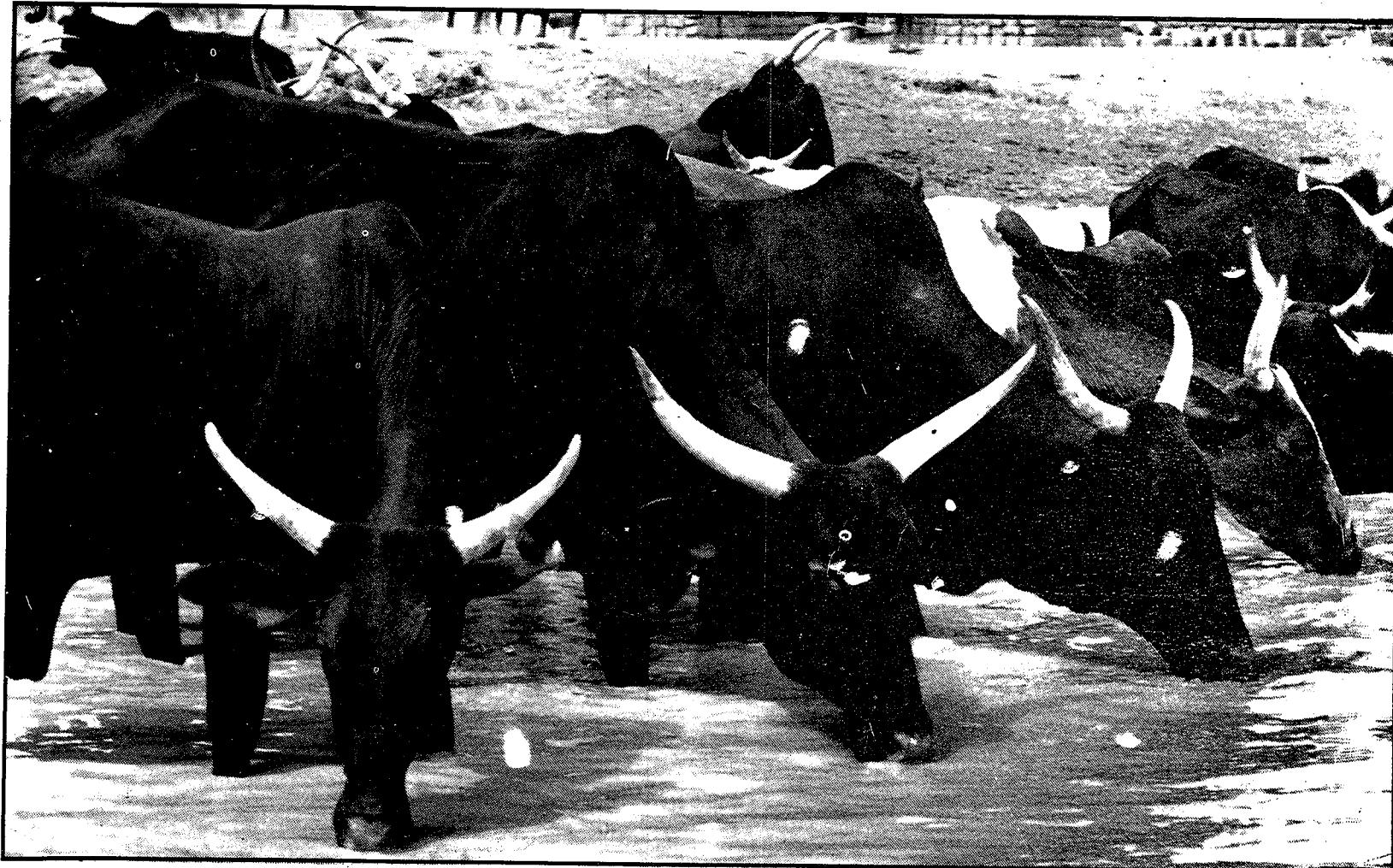
Bagan suguya be sɔrɔ Segu.

Misi suguya minnu be sɔrɔ Segu mara kɔnɔ o ye filamisi ni surakamisi ye; jatemine dɔsenfe, a jirala ko misi 600.000 de be Segu mara kɔnɔ.

San duuru laban in na, Segu wuturunɛriw y'a jira k'o bana minnu be ka dadigi baganw na sisan, o ye bucali ni kɔnoboli ni biñedimi

Basiriki TURE

(a tɔ be KIBARU nata kɔnɔ)

dantemenko

Yurugu-yurugu siratigé la, Mali kono an'a kokan, mogo si kelen tun te se ka Musa ni Mariyamu n'a balimaw ta; noggó ke. U tun nebe fec bëc la; u da be ko bëc la; u nun bë kasa bëc la; u bolo bë ko bëc la; u sen bë ko bëc la; u ka nafa bë fec bëc la. O ye dantemenko ye.

A ka danteménkow kera sangawuliko ye. San 23 in kono, politikkown i fangakow nemogisaw yersw, siwli kunda ani sorodasi kunda, olufana ye «nafolò nini» lisaya ni «fasobaara» ye. Bëc ye sorò suguya bëc ke, bëc yaadara, bëc kalara. Nafolotun be don kunko bëc da la, fo lamana kunko. O ye dantemenko ye.

Musa TARAWELE ye karogelchy fara dantemenko kan kibapanti politik caman-ko ma, min ninna jamakultuw bëc lajclentec ani Mali baaraklaw ka jekulu ani Mali kalandenw n'a lako idenw. Musa TARAWELE delila cogo bëc la, k'a baga-baga cogo bëc la. Dantiya-lira-lamaw kera duguw bëc lajclentec kono, lamana fan bëc kono, gerewu kera yoro bëc. Musa ma wuli, ka b'a kumakan kan. A ka jaabi kera mugu ni kisc ye. Fagaliw kera. Kasaarato w cayara jama girin-na. Jama murutira. Musa siran-na, fa beña boli. O tuma de, sorodasiw y'u tege d'a kan, k'a mine, san 1991 Marisikalo tile 26 don. O beña tarata ma, sunkalo tile 10nan don.

Tuomaggleya de kera Musa TARAWELE n'a ka fanga binni sababu ye. A ma jamanadenw nitungoko ke. Ala bora a kokoro

Amadu GAFÉ Kanta

Musa Tarawele ka fanga binni na, Kasaara barika bonyara. Mogo fagalen cayara Hake ma don mogo joginnenw na.

Tineli ma dan hadamadenw ma. A sera sorobaarada caman ma, forobayorow ani kenyerew taw. A ma dan Bamako ma. A kera jamana fan bëc kono.

